

Asfaltutskottet

Minnesanteckningar från möte med Metodgruppens Asfaltutskott

Tid: 2013-01-29

Plats: TRV:s kontor, Solna

Närvarande:	Torbjörn Jacobson, TRV	Leif Viman, VTI
	Magnus Sabel, NCC	Mats Jonsson, Svevia
	Khalid Kader, NCC	Thomas Karlsson, Skanska
	Henrik Arnerdal, Nynas	Glenn Lundmark, Asfaltskolan
	Olof Åkesson, Peab	Björn Kullander, TRV
	Hassan Hakim, VTI	Katarina Ekblad, Skanska

Frånvarande:	Lars Jansson, Peab Asfalt	Kenneth Lind, TRV
--------------	---------------------------	-------------------

1. Inledning

Björn höll i ordförandeklubban under förmiddagen, medan Torbjörn fullgjorde sina plikter i Asfaltskolan. Torbjörn anslöt sedan vid lunch. För Katarina och Magnus var detta första mötet i Asfaltutskottet och vi hoppas självklart att det ska bli många framöver.

2. Föregående protokoll

Vi gick igenom föregående protokoll och tog med en del av frågeställningarna till dagens möte.

3. Remissarbetet

Eftersom Kenneth L inte kunde delta på detta möte så blev det lite magert med information om aktuella remisser. Leif visade att de månatliga "Röstrapporterna" som SIS skickar ut också läggs upp på Metodgruppens hemsida, så att alla kan gå in och se vilka standarder som är aktuella för ev. revideringar. Leif håller på att undersöka möjligheterna att skapa ett sådant forum. Se beslutslistan.

4. Regelverk

Det pågår arbete med en ny version av AMA Anläggning (13) som beräknas publiceras i början av 2014. I samband med denna utgivning ges även Trafikverkets kravdokument, TRVKB ut i nya versioner med årsangivelse 13. Dessa TRVKB dokument gäller tillsammans med AMA13.

Torbjörn informerade om att Trafikverket utifrån kraven i CE-standarder bör anpassa provningen av funktionella egenskaper till laboratorietillverkade prov av asfaltmassa från verket. Noterbart är att laboratorietillverkade prov kan göras på borrkärnor från provplattor eller provyta.

För att kontrollera kvaliteten i utförandet är målsättningen att beläggningen i högre grad än i dag ska kontrolleras genom heltäckande, icke förstörande fältmätningar (t ex homogenitet).

Provning av borrkärnor från vägen kommer fortfarande att ske men Trafikverket eftersträvar att det ska ske i mindre omfattning än idag.

På mötet togs det upp frågor om de särkrav och metodavsteg som förekommer i flera regioner. Dessa särkrav finns inte med i nationellt beslutade regelverk som AMA Anläggning 10, TRVAMA eller TRVKB. För entreprenörerna är det svårt att hålla ordning på alla krav med

följden att det är lätt att missa något när man räknar på jobb från olika regioner. De metoder som berör asfaltprovning bör också tas upp i asfaltutskottet på samma sätt som övriga metoder.

Särkraven och metodförändringarna har skapat en irritation hos metodgruppen.

Trafikverket lovade att lyfta upp denna fråga inom sin organisation.

Asfaltutskottet

Kommentar Kenneth lind:

Detta är dessvärre ingen ny fråga. Kenneth betonar att arbetsgruppen för regelverk bitumenbundna lager har som främsta uppgift att det ska vara enhetlig kravställning i landet.

5. Metoddagen

Vi konstaterade bara att metoddagen infaller nästa vecka den 7 feb 2013 och att det är fullbokat!

6. Metoder

- **Prallmetoden (Nord-FoU).** Leif visade att de två kulkvaliteteter som är dominerande på den svenska marknaden ger ca 1 enhets skillnad i prallvärde. Standarden anger en viss stålstandard (ISO3210) och att kulorna ska vara rostfria och ha hårdheten HRC 63-66. De rostfria kulor som används i Sverige uppfyller kravet ”rostfria”, men har hårdheten HRC 52-55, medan de andra kulorna uppfyller kravet på HRC-hårdhet, men är inte rostfria. Det finns alltså inga kulor som helt uppfyller kravet i standarden. Vi bör således antingen ta bort kravet på rostfria kulor eller ändra hårdhetskravet till HRC 52-55. Frågan diskuteras i NordFou Prall-projektet.
- **Provtagning.** Vi beslutade att tillsätta en arbetsgrupp som dels tittar över vilka standarder som vi använder för provtagning (t.ex. TRVMB 703 och SS-EN 12697-27) och dels anger de parametrar i dessa standarder som påverkar mätosäkerheten, gärna också notera om påverkan är liten, måttlig eller stor. Denna arbetsgrupp är föranledd av att Swedac kräver att laboratorier som utför provtagning måste vara ackrediterad för detta om man ska kunna använda ackrediteringen på de analyser som sedan utförs på dessa prov.
- **Dynamisk kryptest.** Khalid undrade över reglerna för att räkna om stabilitetsvärden till 30 dagar. Han menade att provkroppar som ligger på laboratoriet i rumstemperatur inte åldras på samma sätt som beläggningen ute på vägen, De utsätts dessutom inte för någon trafikbelastning. Hassan försöker ta fram underlag som visar hur provkropparna påverkas av lagring. Se beslutslistan. Tills vidare används omräkning.

Dynkrypvärden anges i % i EN standarden och i mikrostrain i FAS-metoden. När det gäller funktionskrav på dynamiskt kryp så kommer FAS 468 att bytas ut mot SS-EN 12697-25 i kommande TRVK/TRVR Väg och således redovisas i % istället för i mikrostrain.

För att bedöma stabiliteten vid dynkryp bör även kryphastighet redovisas. Det finns de som anser att polymermassor missgynnas eftersom de deformeras mer än vanliga bitumenmassor vid förbelastningen, detta bör upptäckas om kryphastigheten också redovisas.

Det pågår också ett SBUF-projekt hos Skanska för att titta på uppvärmning av asfaltmassa på lab.

- **TOD-metoden.** För att bedöma om man lyckats få till en viskös massa vid tillverkning av asfalt enligt KGO-konceptet så görs idag en subjektiv bedömning av de kurvor man får fram vid TOD-provning. Torbjörn, Björn och Leif ser över om detta går att utföra på ett något mer vetenskapligt sätt.

7. Ringanalyser

Leif informerade om att han kommer att sammankalla ringanalysgruppen (telefonmöte) för att planera kommande ringanalyser, samt uppdatera ”manualen för ringanalyser” avseende laboratorier som får avvikande resultat, t.ex. via omprov eller att någon åker med omprovet och tittar på hur metoden utförs. Leif sammanställer också de ringanalyser som utförts de senaste 5-10 åren för att försök få lite kontinuitet i dessa ringanalyser. De senast genomförda ringanalyserna

Asfaltutskottet

avser bitumen (penetration och mjukpunkt), gjutasfalt och ballastprovning (kornkurva, flisighetsindex och sandekvivalent).

8. Tolkningslista (metodavsteg)

Leif har för avsikt att lägga ut denna på hemsidan, men ska konferera med Kenneth V först som var sammankallande i den arbetsgruppen.

9. Aktuell FoU

- **Utveckling av rullflaskmetoden:** VTI har ett projekt från TRV med syfte att ta fram förslag till förändringar i metoden som ger metoden en bättre precision, men även att testa de andra metoderna som finns angivna i samma standard för att se om de bättre svarar mot de behov vi har.
- **WTT:** Det finns 4 st nya utrustningar i Sverige (Skanska, Nynas, NCC och Akzo Nobel). Henrik A från Nynas och Skanska som startat ett SBUF-projekt på detta samordnar försök under året.

10. Möte med Swedac

Mötet hölls denna gång 20 nov 2012 i Göteborg. Protokoll från mötet finns utlagt på hemsidan. Krav på ackrediterad provtagning, flexibel ackreditering, långa ledtider mellan tillsyn och nytt beslut, brist på tekniska bedömare var några av de punkter som togs upp på mötet. De flesta tycker dock att tillsynerna har fungerat bättre de senaste åren och att dessa årliga träffar mellan laboratoriernas representanter och Swedac är viktiga för att vidmakthålla en bra dialog. För att hålla sig ajour med nya standarder inom ackrediteringen så kan man prenumenera på ett nyhetsbrev från Swedac (som dock innehåller många standarder som inte berör väglabben).

11. Labprogrammet AMS

Entreprenörerna Svevia, Peab och NCC försöker att gemensamt göra en upphandling med något dataföretag för att utveckla AMS-programmet. Lars Wallin som idag äger programmet är med i diskussionerna med dessa utvalda företag och kommer att diskutera med var och en av dem för att hitta det bäst lämpade företaget för uppgiften. Skanska har skaffat det tyska Lastradaprogrammet som de hoppas ska vara färdigt att använda på alla sina laboratorier under säsongen 2013.

12. Övrigt

Torbjörn nämnde att en ny standard som handlar om farliga ämnen är på gång, FRCEN16496. Han konstaterade samtidigt att vi inte har något utskott för miljöfrågor. Finns det ett behov av detta eller ryms dessa frågor inom de utskott vi redan har?

13. Nästa möte

Torsdag den 22 maj på TRV:s kontor i Solna kl. 9.30–16.

Leif Viman
Sekreterare

Torbjörn Jacobson
Ordförande

Asfaltutskottet

Beslutslista

Revideringsdatum: Möte 2013-01-29 (nystart av denna lista vid detta möte)

Forum på nätet för synpunkter på olika provningsmetoder (2013-01): Leif försöker ta fram ett forum på nätet där man kan gå in och tycka till om olika metoder när man vill. Från detta forum kan man sedan plocka ut synpunkterna från en viss metod när den är ute på remiss.	Leif, VTI
Ta fram underlag som visar hur funktionsegenskaper påverkas efter lagring i väg och på uppborrade provkroppar. Hassan och Safwat har tidigare analyserat prover som lagrats under olika tider och Hassan försöker ta fram underlag som visar hur provkropparna påverkas av lagring.	Hassan, VTI
Arbetsgrupp för provtagning (2013-01): Ta fram de standarder vi använder för provtagning t.ex. TRVMB 703 och SS-EN 12697-27 och sedan ange de "kritiska faktorer" som påverkar mätosäkerheten i påföljande analyser.	<u>Mats, Svevia</u> Khalid, NCC Katarina, Skanska
Omarbetning av standarder (2013-01): FAS och VVMB-metoder till TRVMB eller övergång till EN-standard TRV håller på med detta arbete under 2013.	<u>Torbjörn, TRV</u> Björn K, TRV Kenneth L, TRV
Ringanalyser (2013-01): Leif ser över bemanningen i gruppen så att vi representerar alla utskott. "Manualen för ringanalyser" omarbetas så att det tydligare framgår hur vi ska hantera laboratorier som uppvisar avvikande resultat. Leif sammanställer genomförda ringanalyser senaste 5-10 åren och gruppen gör en plan för kommande år.	Ringanalysgruppen: <u>Leif Viman (VTI)</u>, Mats, Svevia Kenneth V, NCC Lars J, Peab Katarina, Skanska (ersättare för Thomas?)
Uppdatering av metodhandledningar (2013-01): Hassan går igenom alla metodhandledningar och stämmer av att det är senaste utgåva vi hänvisar till samt noterar om ändringar gjorts i standarderna som påverkar skrivningen i metodhandledningarna i de fall utgåvorna inte stämmer.	Hassan, VTI
Rapport om ringanalys på utmattnings (2013-01): Läggs ut på hemsidan.	Hassan, VTI
TOD-metoden (2013-01): Översyn av den subjektiva bedömning som görs i denna metod för att avgöra om asfaltmassan uppvisar de viskösa egenskaper som utmärker en KGO blandad massa.	<u>Torbjörn, TRV</u> Björn, TRV Leif, VTI